

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی قزوین
دانشکده پرستاری و مامایی
پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد مشاوره در مامایی

عنوان:

بررسی مقایسه ای تاثیر آموزش به معلمان و مادران بر سبک زندگی ارتقا دهنده سلامت دانش
آموزان متوسطه اول

استاد راهنما:

خانم دکتر نضال آژ

استاد مشاور:

آقای دکتر کاظم حسین زاده

آقای دکتر امیر جواد

دانشجو:

زینب نظیری

عنوان: بررسی مقایسه ای تاثیر آموزش به معلمان و مادران بر سبک زندگی ارتقا دهنده

سلامت دانش آموزان متوسطه اول

چکیده

مقدمه: افزایش رفتارهای پر خطر در نوجوانان و بیماریهای مزمن در بزرگسالان نیاز به پیشگیری از طریق آموزش به والدین و معلمان در دوران نوجوانی را ایجاب می کند. امروزه نقش معلمان در سلامت کم رنگ شده است و بر پیشرفت تحصیلی در رشته های تخصصی تمرکز دارد، لذا این مطالعه به بررسی مقایسه ای تاثیر آموزش به معلمان و مادران در موضوعات سلامت بر رفتارهای ارتقا دهنده سلامت در دانش آموزان می پردازد.

روش کار: این مطالعه بصورت کارآزمایی در عرصه طراحی شد. نمونه گیری از دی ماه ۱۳۹۸ لغایت شهریور ۱۳۹۹ انجام شد. جامعه پژوهش دختران نوجوان مشغول به تحصیل در دبیرستان های نواحی دوگانه آموزش و پرورش شهر قزوین بودند و این مطالعه بر روی دانش آموزان، معلمان، والدین آنها انجام شد. حجم نمونه ۱۶۷ دانش آموز بود. روش نمونه گیری ۴ مرحله بصورت خوشه ای^۱ و تصادفی ساده^۲ بود. ابزار جمع آوری داده ها پرسشنامه سبک زندگی ارتقا دهنده سلامت^۳ بود. مداخله شامل آموزش محتوای مبتنی بر حیطه های پرسشنامه سبک زندگی در طی ۴ جلسه بود. پرسشنامه ها قبل از مداخله بصورت حضوری و ۳ ماه بعد از آخرین جلسه بصورت مجازی (بدلیل بحران کرونا) تکمیل شدند. نتایج وارد نرم افزار SPSS ورژن ۲۴ شد. بدلیل نرمال نبودن داده ها از آزمونهای ناپارامتریک کروسکال والیس و آزمون ویلکاکسون برای بررسی میانه نمره کسب شده درحیطه های مختلف پرسشنامه سبک زندگی ارتقا دهنده سلامت بین گروهی قبل و بعد از مداخله استفاده شد.

نتایج: تحلیل بر روی ۱۶۷ نفر (۵۷ نفر در گروه معلمان، ۵۸ نفر در گروه مادران و ۵۲ نفر در گروه کنترل) انجام شد. میانگین سنی مادران $40/30 \pm 5/38$ سال و پدران $45/22 \pm 5/51$ و نوجوان $13/56 \pm 0/89$ سال بود. اغلب (۷۶/۹٪) مادران خانه دار و سطح اقتصادی اغلب (۶۷/۱٪) آنان متوسط و حدود ۱۰ درصد مادران و ۲۰ درصد پدران تحصیلات دانشگاهی داشتند. میانه کلی پرسشنامه سبک زندگی ارتقا دهنده سلامت هر سه گروه قبل از مداخله در حدود $2/50$ بود. در مقایسه داخل گروهی بعد از مداخله، امتیاز کسب شده در دو گروه معلمان $3/24 \pm 0/25$ ($p \leq 0/001$) و مادران $3/05 \pm 0/53$ ($p \leq 0/001$) بالاتر شده بود ولی در گروه کنترل $2/55 \pm 0/43$ ($p \leq 0/267$) تغییر معنی دار نبود. اختلاف امتیازات کسب شده در ۶ حیطه پرسشنامه قبل و بعد از مداخله

¹ Cluster sampling

² Simple random sampling

³ Health-promoting lifestyle

در گروه معلمان و مادران بصورت معنی داری افزایش داشت. ولی در گروه کنترل این اختلاف تنها در حیطه مسئولیت پذیری معنی داری نشان داد.

نتیجه گیری: چنانچه مفاهیم سبک زندگی ارتقادهنده سلامت از طریق معلمان به دانش آموزان آموزش داده شود، در مقایسه با زمانی که از والدین برای این منظور استفاده شود، اثربخشی بیشتری بر رفتار دانش آموزان خواهد داشت. به نظر می رسد اختصاص چند دقیقه از وقت کلاسی به امر سلامت نوجوانان در گذر ایمن از دوره انتقالی نوجوانی مفید باشد.

کد اخلاق: IR.QUMS.REC.1398.243

کلیدواژه: آموزش سلامت، مدارس، نوجوانی، سبک زندگی ارتقادهنده سلامت، معلمان، مادران

Abstract

Introduction: Increasing high-risk behaviors in adolescents and chronic diseases in adults raises the need for prevention through health education by parents and teachers in children and adolescents. Nowadays, the role of teachers in health education has diminished and there is more focus on teaching specific courses. This study compares the impact of health education through teachers and mothers on the promotion of health behaviors.

Methods: This study was performed as a field trial with the control and design group before and after January 20th to September 2020. The study population, consisting of adolescent girls studying in high schools in the dual education districts of Qazvin, was in three groups of teachers, mothers and control. The sample size was 167 students. The four-step sampling method was simple cluster and random. The data collection tool was the Walker health promotion lifestyle questionnaire 1997. The intervention included teaching content based on the areas of the lifestyle questionnaire during 4 sessions. Before the intervention the questionnaires were completed in person and 2 months after the last session they were done virtually (due to the covid-19 crisis). The results were entered into 24th version of SPSS software. Kruskal-Wallis nonparametric test and Mann-Whitney test were used.

Results: The mean age of mothers was 40.30 ± 5.38 and for fathers it was 45.22 ± 5.51 years. Most of them were housewives and at an average economic level and about 10% of mothers and 20% of fathers had a higher education. The overall mean of the health-promoting lifestyle questionnaire in all three groups before the intervention was about 2.50. After the intervention, the points that were obtained in the two groups of teachers (3.24 ± 0.25) and mothers (3.05 ± 0.53) were higher than the control group (2.55 ± 0.43). ($p \leq 0.05$). In-group comparison, the difference between the scores obtained from the questionnaire and its 6 areas, before and after the intervention in the group of teachers and mothers, increased significantly. But in the control group, this difference was only found in the area of responsibility.

Conclusion: Health education through teachers is more effective than mothers. It seems that devoting a few minutes of class time to adolescents' health is useful, to have safe transition from adolescence to adulthood.

Keywords: Adolescence, Health promoting lifestyle, Mothers, Teachers.

Medical Science University Of Qazvin

School of Nursing and Midwifery

Master Thesis of Midwifery Counseling

Title:

The camparasion of effect of Teachers and Mothers education on the Health
Promotion Lifestyle in Middle School Students

Supervisor:

Nezal Azh

Advisors:

Kazem Hossainzadeh

Amir Javadi

Writing:

Zeinab Naziri

2021

